24 ԻՒՆՍԻԻ ՄԷՆԷՆ 4538 1908 ՓԵՏՐՎԱՐ 16|29 ՀՈՒՄԱ. ԻՐԹԷՍԻ 26 ՄՈՒՀԱՐՐԷՄ 1326)(16 ՇՈՒՊԱԹ 1323

ՄԷՋՄՈՒԱԻ ԱԽՊԱՐ

ԳՆԱՅ 50 ՓԱՐԱ. ԳՆԱՅ 50 ՓԱՐԱ.

DIRECTION DU JOURNAL
MEDJMOUA-I-AHBAR
65, Grand'rue de Péra, Taxim, 65

ԱՊՈՒՆԷ ՀԻՒԱՆԱԹԻՒՆԸ Սեպտեմբերի 6 այլոզը

Իսթանպոլ իլին	Ղրուշ	60	35
Թաշրա իլին	»	85	45
Մէմալիէի էճնէպիյէ իլին	Ֆրանգ	20	10

ՀԱՐՇԷՆՊԻՒՐ վէ ՀՈՒՄԱ. ԻՐԹԷՍԻ
ԿԻՒՆԼԷՐԻ ՆԷՏՐ ՕԼՈՒՆՈՒՐ
Իլանաթ իլին այրընա բազարլըգ :

مجموعهٔ اخبار
بك اوغلی تقسیم جاده‌سی نومرو ٦٥

ՊՐԻՒՆԴԻԷՐ

Ֆրանս. Ակադեմիայի մէջ Ֆէրիճեան Պրիւնդիէրի յաջորդելու առթիւ ընդունելութեան օրը Պ. Հանրի Պարպուի արտասանած պայմանադրական ջատագովականէն կը քաղենք հետեւեալ հատուածները, ուր՝ Պրիւնդիէրի Աթոռին յաջորդը Ֆրանսացի մեծանուն քննադատին գրական կեանքին մասին երկարօրէն խօսելէ վերջ կ'անցնի աւելի կրօնական կեանքին, որ անշուշտ իր շահեկանութիւնը պիտի ունենայ մեր ընթերցողներուն համար :

Ա.

... Ու մէյ մըն ալ կը տեսնենք զայն, — Պրիւնդիէրը, — անհաւատ, լայնախոհ, ինչպէս կ'ըսէ ինք՝ միշտ ծէ դարու լեզուն խօսելով : Բայց անիկա միւսներուն ղէս լայնախոհ ու անհաւատ չէ : Չէ դադրած երբէք հաւատալէ, այլ միայն հաւատալիքը փոխած է. Եկեղեցին կը թողու «Լապորտուար»ին համար. միշտ խորան մը ունի օրուն առջեւ կ'աղօթէ. բայց նոր կուռքը քրիստոնեաներու Աստուծոյն տեղը գրաւած է, այլ վերջէն շատ սուղի պիտի նստի իր պատճառած յուսախաբումները : Մինչ այս մինչ այն, գիտական այն խուզարկութեանց պահուն, իր գրական ասպարէզը կը բարգաւաճի : Եւ մէյ մըն ալ կը սկսի՝ փոխանակ իր նոր եղբայրներուն գրական կարծիքներու հետեւելու, յանուն բարոյականի և յանուն գրական ճաշակի պայքարիլ անոնց դէմ : Արհամարհոտ ու վէս «տիլէդանդ»ներ որոնք մարդոց և իրերու վերեւ իրենց շքեղ տարակոյսը և հեգնող սրամտութիւնները կը պարտցնեն՝ անհաւատութիւն սերմանելով չուրջերնին չարժուձեւով մը որ եպիսկոպոսական օրհնութեան մը կը նմանի. — անպարիշտ գրագէտներ որոնք իրենց մեջանին անբարոյութեան փոշին կը խառնեն.— կոշտ ու սրիկայ գրողներ որ ցեխերու մէջէն կը հաւաքեն ա՛յնպիսի գեղանաքաղութիւններ զորս ճշմարիտ ժողովուրդը չի կարդար և միջակորեաբ դասուն կը թողու. Պ. Պրիւնդիէր այս ամէնքը միեւնոյն աղտոտ ջրով կը լուայ առանց յարգելու նիւթապաշտութեան նուիրականութիւնը, ա՛յնպիսի խստութեամբ մը որ երբեմն յիշել կուտայ Լուի Վէօյեօի գրիչը : Այս տեսակ հակասութիւններ ինքնիրենին չեն բացատրուիր : Ապահովաբար այն տարուինականը կը սկսէր նշմարել թէ գիտութիւնը խիղճին տեղը չի՛ կրնար բռնել : Նիւթին մասին իր ունեցած հաւատքը, որ ծնած էր տարուինականութեան հետեւելովը, կը խախտի : Դարձի կուգայ : Թերեւս առանց ըզգալու այն ճամբուն վրայ եկած է արդէն որ չիտակ Հռոմ կ'առաջնորդէ : Արդարեւ Պ. Պրիւնդիէր Հռոմ կ'երթայ 1894ի Նոյեմբերին : Քառասունը հինգ տարու էր այն ատեն և առաջին անգամ ըլլալով Հռոմ կ'այցելէր : Փլատակներու և յիշատակներու հնօրեայ երկիրը չէր սակայն ուր այս մեծ դասականը կ'երթար ուշ մնացած մեծարանք մը մատուցանելու : Բոլոր հաւատալիքներու թագուհին էր, որուն կը դիմէր այս տարակոյսի ուխտաւորը խնդրելու համար անկէ ա՛յն լոյսը, որ զար պայծառութիւն սփռել այն խաւարներուն մէջ որոնց միջեւ իր դատողութիւնը ղեկակոծոյս նաւակ մը դարձած էր տարիներէ ի վեր : Նոյեմբեր 27ին Պ. Պրիւնդիէր մասնաւոր ընդունելութեան արժանացաւ Լեւոն ԺԳ. Ս. Քահանայապետին կողմէ : Այս տեսակցութեան մասին բացարձակ լռութիւն մը պահած է մեծ քննադատը. բայց 1895 Յունվ. 1ին հրատարակուած յօդուածի մը մէջ անիկա կը պարզէ խիստ լուրջ տեսակէտներ ու հայեցողութիւններ, որոնք նոր ուղղութիւն մը պիտի տան իր կեանքին և որոնց մէջ պարփակուած է իր երազած կեանքին յայտագիրը : Ահաւասիկ քանի մը բառով այդ յօդուածին նիւթը.—

Գիտութիւնները չեն խոստացած միթէ մեզի տալ լուծումը այն միակ խնդրին որ կ'արժէ վիճաբանութեան նիւթ ըլլալ, — մարդուս ծագման ու վախճանին խնդիրը : Այո՛ : Փիլիսոփաները չեն խոստացած միթէ գտնել բարոյականի հիմունքը՝ կրօնքէ տարբեր տեղ մը : Այո՛ : Առաջիններն ու վերջինները կատարեցին միթէ խոստումնին : Ո՛չ : Հետեւաբար եթէ հաղուեցոյց մը պատրաստենք՝ անցեալին ձգելով տրրուած խոստումները և ներկային պահելով ձեռք բերուած արդիւնքները, հաշուեկշիռը հաւասար չպիտի դայ. ուրեմն մէջտեղը մնանկութիւն մը կայ, մնանկութիւնը մեր ունեցած յոյսերուն, և որոնցմէ յոյս մը չկայ ալ :

Ո՞ւր պէտք է հիմա ուղղել մեր քայլերը : Ուրկէ՞ պահանջել մեր կեանքին կանոնաւորումը և մեզի ընկճող տարակոյսին լուծումը, եթէ ոչ կրօնքէն հնօրեայ ու աւանդական կրօնքէն, մեր պապերուն կրօնքէն, որու կը պարտինք մարդկային սեռի քաղաքակրթութիւնը :

Ինչ յանցանք կը վերագրուի կրօնքին. —իր անշարժութիւնը : Մինչ ամէն ինչ կը փոխուի և կը կերպարանափոխուի իր շուրջը, անիկա, կրօնքը, անշարժ կը մնայ, անփոփոխ և անայլայլ : Սովորոյթներ, բարքեր և օրէնքներ կը փոխուին. բոլոր ժողովուրդներու նիւթական ընկերային վիճակը կ'այլակերպուի. գիտութիւնը և զարգացումը իր առջեւէն կը վտարէ իր տկար թշնամիները. գիտութեան անակնկալները տակն ու վրայ կ'ընեն ամէն բան. սակայն անդին հին կրօնքը, աշխարհներու շատ հին, դարերէ ի վեր անմաշ, անշարժ կը մնայ իր հաւատալիքներով, իր խորհուրդներով, իր աւանդական հնամեայ ձեւերով, անկարող հասկնալու այս նոր վերածննդեան մտաւորական շարժումը և անկարող գոհացնելու ձգտումները այս մարդկութեան որուն նոր ըմբռնումներուն և արդի հոգեբանութեանց չի կրնար թափանցել :

Ահա՛ թէ ինչ բան կը զարնեն կրօնքին երեսին, ահա՛ թէ ի՞նչ կ'առարկեն, իբր յանցանք, թերութիւն, պակասութիւն :

Սո՛ւտ և սխալ, կը պատասխանէ Պ. Պրիւնդիէր : Կաթուղիկէ կրօնքը նոր աշխարհին հետ միասին կ'ընթանայ, անոր հետ մէկտեղ կ'ընթանայ՝ առանց իր գոյութենէն ոչի՛նչ փոխելու. ծառին կոճղին վրայ բուսնող նոր ճիւղաւորումները չեն կրնար ծառին տեսակը փոխել երբէք : Եւ կը յիշէ Լեւոն ԺԳ.ի հռչակաւոր կոնդակները, օրինակի համար, 1881 Յունիս 20ի կոնդակը, որով Ս. Քահանայապետը կը խրատէր Ֆրանսացի Կաթողիկէներուն ընդունիլ առանց վերապահութեան և սիրտի կատարեալ հնազանդութեամբ Ֆրանսայի նոր կառավարութիւնը. 1891 տարուան Յուն. 28ի կոնդակովը Լեւոն ԺԳ Ս. Քահանայապետը կը խօսէր գործաւորական խնդիրներու վրայ. Ֆրանսական արդի բոլոր գործաւորական օրէնքները դրուած կան արդէն այդ կոնդակին մէջ նախնական ձեւի մը մէջ. և Լեւոն ԺԳ. կը հրաւիրէ կառավարութիւնները և ժողովուրդները փնտռել՝ նախնական դարերու եղբայրակցական ոգիին վերադարձին մէջ նիւթական ու դրամական պայքարներուն անդորրումը, որոնք այնքան կ'անջատեն ժողովուրդներու այլևայլ դասակարգերը : Վերջապէս կը յիշէ 1896 Յունիս 20ի հիանալի կոնդակը Կաթուղիկէ միութեան վրայ գրուած, որով այդ մեծ մարդը, Ս. Պետրոսի Աթոռը նստողներու մէջ ամենէ՛ն մեծերէն մէկը անտարակոյս, իր սրտին բոլոր անկեղծ իղձը կը յայտնէ հաշտուած տեսնել օրին մէկը Լատին Եկեղեցիին հետ բոլոր բողոքական և արեւելեան եկեղեցիները, և հո՛ն, տպաւորի հեռաւորութեան մէջ կ'երազէ տեսնել իրերու և գործերու նոր կարգադրութիւն մը զորս կը փառաբանէ ա՛յնպիսի պերճ ոճով մը, զոր միմիայն լատիներէն լեզուի ներդաշնակ պերճախօսութիւնը կրնայ արտայայտել և թերեւս երեւակայել տալ : Զժպտի՛նք, տեա՛ր, այս վսեմ երազանքներուն առջեւ. անոնք անհրաժեշտ են մեզի մեր ներկայ գձուձ հոգեկան թշուառութեանց բեռը կրելու համար անտրտունջ, յուսահատումներու դէմ պայքարելու և մարդկային տկարութիւններու դէմ մարտնչելու համար : Ահա՛ այս իսկ է իտէալ կոչուածը : Զանանք անոր աստուածային հետքերուն վրայէն քալել : Ա՛յնչափ անհամբեր չըլլանք : Եւ չմոռնանք որ մարդկային միտքը չի նմանիր Հոմերոսի չաստուածներուն, որոնք երեք քայլով ամբողջ երկինքը կը գլեն կ'անցնին : Դարերը՝ օրեր, ժամե՛ր են լոկ, երբ խնդիրը մարդկութեան միտքին յառաջդիմութեան վրայ է :

Պրիւնդիէրի այս սաստկաշունչ յօդուածը բոլոր բարկութիւններու փոթորիկը արթնցուց իրեն դէմ. որովհետեւ Ֆրանսայի մէջ այս տեսակ բաները չեն ըլլար ա՛յնչափ դիւրութեամբ որչափ Ամերիկայի մէջ, ուր միեւնոյն ընտանիքին բոլոր անդամները յաճախ զատ զատ կրօնական հասարակութիւններու կը վերաբերին և մէկէն միւսին կ'անցնին առանց խընդիր մը ըլլալու այդ մասին՝ նոյն իսկ ճաշասեղանին վրայ : Ֆրանսայի մէջ նոյն իսկ այսօրուան օրս շատ դժուար է լայնախոհութեան համանքէն պրծիլ՝ առանց լուտանքներ ու քարեր ընդունելու ձեր երեսէն : Այսպէս եղաւ Պրիւնդիէրի համար ալ. — աշխարհական երիտասարդութիւնը դատապարտեց զայն : Անոր դէմ հացկերոյթներ կազմակերպուեցան. բաժակներ պարպուեցան՝ անոր դաւանափոխութեան ու ամօթին համար : Բարեբաղդաբար Պրիւնդիէր ասով ոչինչ կորնցուց. այլ իր ազդեցութիւնը և համբաւը կրկնապատկուեցաւ :

ԱԲԲԱ ԼՈՒԱԶԻ

Աբբա Լուազի նամ Ֆրանսզ բահիպի, սօն կիւնլէրտէ, Աւետարանին թէֆսիրաթ վէ իյդահաթը տիեէրէք պիր քիթապ նէշր իթմիշ տիր : Հալպու քի պու քիթապին միւնտէրիճաթը ο զատար սաչմա սաքան չէյլէրտէն, էզճիւմլէ Հազրէթի Իսանին իլահիյէթի, գուսսիյէթի հագգընտա բաֆզրճա, տահա սոզրուսը տինսիզճէ ֆիքրլէրտէն իպարէթ տիր քի, պունա ճիտտի պիր էհէմմիյէթ վէրմէք գաթան տէյմէզ : Մէվճուտ օլան վէ ճիւմլէճէ մաւլիմ պուլունան ատօրթ Աւետարանլարտա էսէրի պիլէ պուլունմահան պիր թագրմ մասալլար՝ մահզա Աբբա Լուազինին գուվվէյի թէխայեիւլիյէսի մահսուլը օլուպ, ֆազաթ Աբբա Լուազի կիպիլէրին Իսճիլի չէրիֆ, Հազրէթը Իսա վէ Քիւթուպը մուգատտէսէ հագգընտաքի ֆիքրլէրի, Արիօս, Ֆօթիուս միսլլու հերձուածողլարն վէ Լուտեր, Կալվին կիպի Բաբալըզըն հիւքիմէթի ալիէյի բուհանիյէսինէ գարշը չըգանլարն հարաքեաթնտան տահա զիեատէ շայեանը թէվպիհ վէ մուահէզէ օլտա կէրէք տիր. զիրա օնլար՝ Աւետարանին միւնտէրիճաթընա վէ մէզհէպին ագայիտինէ եանլըշ թէֆսիրաթ վէրմէքլէ վէ Բաբալըզըն հուգուգը իլահիյէմինէ գարշը չըգմագլա չուգուրա տիւշտիւքլէրի հալտէ, զէմանէմիզտէ էֆքեարը ճէտիտէյի բուհանիյէ (Modernisme) նոմը ալթընտա նէշրը էֆքեար իտէնլէր իսէ, մէզհէպին էսասընը վէ իման ու իթիգատ թէմէլինի թէշքիլ իտէն մէվատտը մուգատտէսէի տինիէյի տէ, տիւնեէվի քեաֆֆէյի ումուր վէ մէվատտը ատիյէ կիպի թէտգիգաթը իլմիյէ վէ ֆէնիյէտէն վէ ֆիքրի ինսանի մուհաքէմէսինտէն կէչիրմէք իսթէեէրէք, —չիւպհէսիզ ասըլ մէնվիի զամիրլէրի՝ եաշատըգլարը զէմանա մախսուս եէնի պիր մէսլէք իհտաս իթմէք վէ քէնտիլէրինտէն էվվէլ կէլիպ, Քիլիսէ իչինտէ կէօնակէօն իխթիլաֆ վէ գէյլ ու գալ հասըլ իտէրէք, պիրէր իսիմ պրագմաեա վահի եէրէ չալըշմըշ օլանլար միսիլլու, քէնտիլէր տէ պիրէր իսիմ պրագմագ խիլեասընտա պուլունարագ,— միւթէատտիտ պէօյլի-ք ալիմլէրին, էտիպլէրին, ֆէյլէսօֆլարըն, հէր սընըֆ զէվաթը միւհթէրէմմահմաթն տահիլ օլմուշ օլտուգլարը Խրիսթիեան ալէմինին եիրմի ասըրլարտան պէրու էսասը տին ու իման մագամընտա գալուլ վէ թաստիգ իթմիշ օլտուղը Ս. Աւետարանին ահքեամը մուգատտէսէյի միւնտէրիճէսի վէ Հազրէթը Իսանին իլահիյէթ վէ գուսսիյէթի ալէյհինտէ էօյլէ հէզէյանլարտա պուլունմըշլար վէ պուլունմագտա տըրլար քի, պունլարըն չախսլարը, Քիլիսէճէ, էվվէլքի հերձուածող վէ հերեսիկոսլարտան տա զիեատէ մէրտուտ վէ մէէլուն ատտ օլունմահա լաեըգ, վէ Քիլիսէճէ, պունլարըն մազարրաթընը մէն իչին, հէր նէ կէօնա թէտապիրի մախսուսէ իթթիխազ օլունտա ճայիզ տիր :

Քիլիսէ, տահա նէ գատար Աբբա Լուազիլէր, սահա նէ պէօյիւք իւլում ու մալիւմաթ սահիպլէրի կէօրիւպ կէչիրմիշ տիր քի, պունլար տա, քէնտի իւլում ու մալիւմաթլարընը՝ մէզհէպին, ինսանիյէթին, մէտէնիյէթին վէ ախլէագ ու ատապը հասէնէնին խըտմէթինէ հասը իտէճէք եէրէ, հագայիգի իլահիյէ վէ սըբըլարտան պէրու գապուլ օլունմըշ օլան ասարը մուգատասէյէ գարշը գալէն վէ գալէմէն գուլլանտրգլարը ճիհէթլէ, Քիլիսէտէն թարտ օլունմըշլար տըր։ Քիլիսէ, պունլարընը, հագըգէթ չըզերընտան չաշմըշ օլմալարընտան տօլայը կալընըզ պիր աճը հիսս իտիպ, ֆագաթ տիկէր թարաֆտան պէօյիւք պիր չէյ զայպ իթմէտիքտէն պաշգա, պէօյէ պիր թագըմ մուղիրը մախլուգաթընը՝ տինտարան վէ հագըգի խրիսթիեանլար սիւրիւսիւնտէն էքսիլմէլէրինտէն տօլայը տա մէնիուն գալմըշ տըր։ Քիլիսէ, տահմա, չիմտիքի հաշմէթլու Օնունճը Պիոս Բաբա հաղրէթլէրի կիպի ալիմ, միւտէպիր, քեամիլ Բէյիսի էքպէրը բուհանիլէր հաղարաթընընը թահթը հիմայէ վէ նէզարէթինտէ օլարագ, հագաիգի իլահիյէ վէ տինիէյի մուհաֆազա վէ վիգայէ իթմէք իչին, հէտը իգթիտարընտա պուլունան քեաֆֆէյի վասրթալար իլէ, հէր վագըթ, պու կիպի միւշքիլաթ վէ մազարրաթ զուհուրինտէ, պունլարա գարշը ուղրաշմըշ, վէ քէնտիսինէ էմանէթուլլահ օլան Հաղրէթի Իսա էֆէնտիմիզին տինտարան սիւրիւսինիւ պունճա ասըրլար զարֆընտա հիմայէ վէ վիգայէ իյլէմիշ տիր։ Պէօյէ Աբբա Լուազիլէր, արա սըրա զուհուրա կէլէն մախլուգաթը մուզիրրէտէն տիրլէր քի, կէչիճի օլմալարը՝ լա, հիւքմ ու թէէսսիրլէրի օլամազ, վէ գուրտուգլարը պինալարընը թէմէլի չիւրիւք վէ պիէսաս օլտուղընտան, էն ճիւզի պիր սատէմէտէն երգրլրպ մահվ օլաճաղընա իչթիսատ իտիլէմէզ։ Եալընըզ Քիլիսէ տիր քի, իւքի պին սէնէլէրտէն պէրու էն չէտիտ վէ մուխրիպ ֆուրթուլարա, պօրալարա գարշը գօյմուշ, վէ հէր միւտարէպէյի տինիյէտէ տայիմա ղալէպէ իթմիշ, հէր կէօնա թէարրուզաթ, թէճավուզաթ վէ միշքիլաթտա մուզաֆֆէր չըգմըշ, տիւշմէնլէրի, խասիմլէրի քէնտիսինի (Քիլիսէյի) թէագիպ իթաիքճէ, օ՝ տահա զիեատէ գուվվէթլէշմիշ, մատտի վէ մանէվի թէէսսիր վէ նուֆուզը տահա զիեատէ արթմըշ, տիւնեանընն հէր թարաֆընա տալլար, պուտագլար եայմըշ տըր։ Տիւնեա տուրտուղճա տա Քիլիսէնին տուրաճաղը վէ էսաս ու հագայիգի իլահիյէսի վէ մէտէնիյէթքեարանէսիյէ պիւթիւն ինսանիյէթէ իյֆա իթաիկի հիւսնի խըտմաթ վէ թէէսսիրաթընընն տահմա քէմալը չիւքրան վէ մէհիուսիյէթլէ եատ ու թիղքեար օլունճաղը տէրքեար վէ պիչիթիպահ տըր։

ԻԹԱԼԻԱՅԱ ԹԷՏՐԻՍԻ ՐՈՒՀԱՆԻ

ՄԷՍԷԼԼԷՍԻ

Սօն վագըթլարտա էվրօպանընն պաղը մէմլէքէթլէրինտէ մէզհէպլի միւթէալլիգ գավայիտ վէ ուսուլ ալէյհինտէ ուղրաշմագլըգ, թէէսսիւֆ օլունուր քի, ատէթա մօտա հիւքմիւնէ կիրմիշ տիր։ Վագաա մէզհէպին կէվշէմէսի՝ ախլէագը ումումիէնին պօզուլմասընա սէպէպ օլտուղը վէ պունտան պիր չօգ սուի նէթիճէլէր հուսուլէ կէլտիկի կէօրիւլմէքտէ, վէ տիւնեէվի թէրպիյէ վէ մէտէնիյէթ՝ մէզհէպին, թէարիսի բուհանինին եէրինի թութամատըզը՝ բէք չօգ թէճրիւպէլէր իլէ անլաշըլմագտա իսէ ատ, եինէ մէզհէպէ միւթէալլիգ խուսուսաթա վէ ումուրը մէզհէպիյէ վէ բուհանիյէ մէմուր վէ խատիմլէրինէ գարշը հարաքեաթ վէ իճրաատ էքսիլմէմէքտէ տիր։ Պու տա պիր կէչիա եախօտ մուվազդաթ պիր պուհրան օլմասըյլա պէրաբէր սուի ասար վէ նէթայիճի՝ կէօնակէօն ահվալ վէ վուգուաթտա կէօրիւլտիւկիւ ճիհէթլէ, պու հալէ, հէր սահիպի վիճտան վէ համիյէթ թարաֆընտան իզհարը էսէֆ իտիլմէմէք զապիլ օլմահեօր։

Իչթէ պիր զէմանտան պէրու տախի Իթալիա մէքթէպլէրինտէն քրիստոնէական մէզհէպ տէրսինին գալտըրըլմասը հագգընտա զուհուրա կէլէն պիր մէսէլէ՝ ֆիքքրլէրի ֆէվգէլատէ իշղալ իթմէկէ պաշլամըշ ապը։

Իթալիա էհալիսի վէ զաղէթալարը, պու մէսէլէնին լէհ վէ ալէյհինտէ բէք չօգ էֆքեար վէ միւթալէաթ պէեան իթմէքտէ օլուպ, հիւքիւմէթճէ վէ բարլամէնթօճա տախի իշ էհէմմիյէթ քէսպ իթմէքտէ, պու պապտէ պիր թագըմ գանուն լահիալարը թանզիմ օլունմագտա, վէ թարաֆ թարաֆ իմզալար թօքլանարագ, մէքթէպլէրտէն բուհանի թէտրիսաթըն իլղասը ֆիքքրինէ գարշը չէտիտէն բրօթէսթօ իտիլմէքտէ տիր։

Պու տէֆա պաշ վէքիլ Մ. Ճիօլիթթիյէ էհալի նամընա թագտիմ օլունան պիր բրօթէսթօնամէ, մէսէլէնին էհէմմիյէթինի կէօսթէրտիկինտէն, պու բրօթէսթօնամէնին պաղը ֆբգրալարընը զիյրտէ պէեան իտէրիզ։

«Ասալէթլու պաշ վէքիլ հազրէթլէրի,

«Իթալիա բարլամէնթօսը եագընտա զայէթ մուհիմմ պիր մէսէլէ հագգընտա պիր գարար վէրէճէք տիր։ Մատտէ՝ մէմլէքէթիմիզին միւսթագպէլինէ տայիր տիր, զիրա պիզ գավիէն իսքեաթ օլմուշզը տըրքի, Իթալիա՝ գաթօլիք մէզհէպինտէ օլմատըզը հալտէ, իման, մէտէնիյէթ, թապիյաթը իճթիհատիյէ վէ թարիխլէ ասլա պէօյիւք օլամաեաճազ տըր։ Պու կիւն իսէ, պաղը մէպուսլար։ հագգըզ պիր հիւրրիյէթ նամընա հարէքէթ իտէրէք, մահզա քէնտի մէնֆաաթլարը իչին մէմլէքէթի խրիսթիեանլըգտան չըգարմագ իսթէէն պիր թագըմ բաֆըզըլարընն էֆքեարընը թէրվիճէն, միլլէթին էքսէրիյէթճէ հալզ օլտուղը պիր միրասը մանէվիյի մահվ իթմէք արզուսընտա պուլունուեօրլար. օ մէմլէքէթին քի, հէր պիր թաշը, հէր պիր տիվարը, հէր էսէրի, հաթթա էհալիսինին հէր նէֆէսի, գաթօլիք հիսսեաթընընն էյլիքլէրինի, խրիսթիեանլըզընն չէրէֆինէ վիճուտէ կէթիրիլմիշ օլան պէօյիւքլիքլէրի թիզքեար իթմէքտէ տիրլէր։

«Իսպիտաի մէքթէպլէրտէն խրիսթիյան մէզհէպի թէտրիսաթընընն գալտըրըլաճաղը թէհատի, պու կիւզել մէմլէքէթտէ եաշաեան պիւթիւն էվլատը միլլէթի ֆէվգէլատէ միւթէէսսիր իթմիշ տիր։

«Ճիւմլէմիզ տէ, պու մէսէլէտէ, հիւքիւմէթին իթթիխազ իտէճէկի խաթթը հարէքէթին նէթիճէսինէ պէքլէեօրուզ։ Մէճլիսի մէպուսան պու մէսէլէտէ էֆքեարճա կէօնակէօն ֆբրգալարա թագտիմ օլունմըշ տըր։ Դաթօլիքլէրին գուրա վէրընէր ճէմիյէթի՝ պու մէսէլէտէ վէրիլէճէք գուրալարընն տօղրու հիսապընը սօնրա իտէճէք տիր, վէ միւտաֆաասըյլա միւքելլէֆ օլտուղըմըզ հուգուգըմըզը թահթը նազարը տիդգաթա ալագ, մէքթէպլէրտէ թէտրիսաթը բուհանիյէի մէթանէթլէ մուհաֆազա վէ միւտաֆաա իթմէյէնլէրէ ասլա գուրա վէրմէյէճէկիմիզի՝ աչըգտան աչըղա պէեան իտէրիզ։

«Իմամ, պաշ վէքիլ հազրէթլէրի, ումուրը մէմլէքէթին տիւմէնի էլինիզտէ պուլընտըզը վէ Իթալիանընն սաատէթինի անսամիմ արզու իթթիկինիզ մալիւմ օլտըզը հալտէ, չունազիք վէ վէխիմ զէմանտա, օ սաատէթին նէ կիպի վասրթալար իլէ թէէմին օլունապիլէճէկինի նազարը ինսաֆա ալմանընզը բէճա իտէրիզ։ Պու պապտէ մէքթէպլէրտէն իւլում ու թէրպիյէի տինիյէի իլղա իթմէք՝ էյի պիր վասրթա օլամազ. պիլաքիս օ վասրթա՝ Գաթօլիքլէրի, եագընտա իճրա օլունաճագ ինթիխապլար միւնասիպէթիյէ վագը օլան հագգըզընը խաթրըլամագտան պաշգա պիր չէյ եարատամազ։

«Խիւլասա, պաշ վէքիլ հազրէթլէրի, սիզէ օլան պու միւրաճաաթըմըզ՝ պիր վազիֆէյի մուգատասէս իյֆասընտան իպարէթ օլուպ, Մէճլիսի մէպուսանտա միլլէթ նամընա իճրաի վէքիլէթ իտէն մէպուսլարընն, քէնտի միւնթէխիպլէրի գարշընընտա տէրէօհտէ իթմիշ օլտուգլարը թէահիւտաթը իյֆատէն կէրի տուրմատաճագլարընը գավիէն մէմուլ, վէ պու միւնասիպէթլէ իհթիրամաթը ֆայիգամըզը թազտիմ իյլէրիզ։»

*** Մ էքթէպլէրտէն բուհանի թէտրիսաթըն լաղվը թէքլիֆ վէ թասավվուրընա գարշը օլարագ, հիւքիւմէթէ պունուն կիպի վէ պու մահէլլէրտէ տահա բէք չօգ բրօթէսթօնամէլէր՝ իթալիանընն հէր թարաֆընտան իրսալ վէ թագտիմ իտիլմիշ վէ իչպու բրօթէսթօնամէլէր՝ եիւզ պինլէրճէ Գաթօլիքլէր թարաֆընտան իմզա օլունմըշ տըր։

*** Տիւն Բօմատան աթիտէքի թէլէկրաֆնամէ ալընմըշ տըր.

Բօմա 27 Փետր.— Գապինէ, ֆէվգէլատէ պիր մուգաֆֆէրիյէթ քէսպ իթմիշ տիր։ Բէյիսի վիւքելա Մ. Ճիօլիթթինին պիր նութգընտան սօնրա, Մէճլիսի մէպուսան՝ թէտրիսաթը բուհանիէյի մէքթէպլէրտէն քիւլլիէն լաղվ իթմէք խուսուսընտա Մ. Պիսօլաթթի թարաֆընտան վուգու պուլան թէքլիֆի գաթիէն ըէտտա իթմիշ, վէ գապինէյէ պէեանը էմիրյէթ իյլէմիշ տիր։

Կ-ԲԱԹՐԻԳԻՍԱՆԷ

ՀԱՎԱՏԻՍԻ

Պիր զէմանտան պէրու ճէմաաթըմըզ իչլէրինճէ չայեանը մէմնունիյէթ պիր կէրմի կէօրիւլմէքտէ տիր։ Պու կէրմի, պիլխասսա, Դալաթա Բաթրիգխանէսի Դանչէլէրիկինին Պէյօղլունա նադիյէ, Կաթողիկոսարան վէ Բաթրիգխանէ Դանչէլէրիկինին պիրլէշտիրիլմէսինէ, Դատաքէօյիւնտէ Ս. Լեւոն նամիյէ միւքելլէֆ պիր քիլիսէ ինչասընա, Շիչլի գապրիսթանընտա պիր մատուռ վէ վէֆաթ իտէն Կ-Բաթրիգլէրիմիզէ մախսուս պիր մագպէրէ, վէ վարիսաթը՝ Ս. Յակոբ խասթախանէսիյէ Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ մէքթէպլինէ այիտ օլմագ իւզրէ սաատ. Ալլահվէրսի Յովհաննէս էֆ. հազրէթլէրինին իհտա իթթիքլէրի 6000 լիրա իլէ պիր աբարթըման եաբըլմասընա, վէ Ս. Յովհան Ոսկեբերան քիլիսէսի խարէսինէ մունթազամ պիր իրատ թէշքիլ իթմէք իւզրէ, տիկէր պիր աբարթըման ինչասընա տտիր օլուպ, հէր նէ գատար խուսուսաթը մէզքիւրինին միւղաքէրաթը հէնուզ խրթամ պուլմամըշ իսէ տէ, ֆագաթ քեաֆֆէսի տէ տէրտէսթը թէշէպպիւս, հաթթա Դասաքէօյ քիլիսէսի ինչասընա եապընտա պաշլանաճաղը մուգարրէր օլուպ, խուսուսաթը մէզքիւրէյէ մէմուր գօմիսիօնլար, հէման գարար չէքլի ալմըշ օլան պու թասավվուրլարը ֆայտէլի չէրայիթ թահթընտա գուվվէտէն ֆիիլէ կէթիրմէք իւզրէ քէմալը խահիշլէ վէ զայրէթլէ մունթազամէն ագտը իճթիմա իթմէքտէ տիրլէր։ Իտարէ մէճլիսի տէ, քէնտի մասասը իւզրինէ գօնուլան Բաթրիգխանէմիզէ վէ ճէմաաթըմըզա միւթէալլիգ պիլճիւմէ ումուր ու մուամէլաթը թէտգիգ վէ միւզաքէրէ իթմէք, վէ միւնասիպինի գարարլաշտըրմագ իւզրէ, հէր հաֆթա, Ամեն. Հոգեւոր Տէր հազրէթլէրինին թահթը բիեասէթինտէ ագտը իճթիմա իյլէտիկի կիպի, պազէն ֆէվգէլատէ օլարագ տախի ինիդատ իթմէքտէ տիր։

*** Մըսըր էրմէնի-գաթօլիք Եպիսկոպոս վէ Մէրխասասը Արհ. Պետրոս Գերպէ. Գօյունեանընն Մէրխասալըգ Ֆէրմանը ալիսի չէրէֆասատը պույրուլմըշ օլուպ, էլեէվմ պաղը ումուրը զաթիյէսինին թէսվիյէսի իչին Բօմատա պուլունան միւմաթլէյի Եպիսկոպոսընն Տէրիսատէթէ կէլէրէք, եագընտա սէմթը մէմուրիյէթինէ միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իտէճէկի միւսթախպէր տիր։

*** Տիւն, Իտարէ մէճլիսի, Կ-Բաթրիգխանէտէ, Կ-Բաթրիգ բիւթպ. էֆ. հազրէթլէրինին թահթը բիեասէթինտէ իճթիմա իթմիշ տիր։

*** Պու կիւն Ս. Սահակ Պարթեւ եօրթուսը, վէ Արհ. Սահակ Արք. Հաճեանընն իսմի կիւնիւ օլտուղընտան, Ամեն. Հոգեւոր Տէր հազրէթլէրի, Արհ. Եպիսկոպոսլար, միւթէհիզանը բէհապին, միւթէպէրանը ճէմաաթ վէ տահա բէք չօգ զէվաթ՝ միւշարիլէյինին նէզտինէ կիտէրէք, էյֆաի բէսմը թէպրիք իյլէմիշլէր տիր։ — Միւշարիլէյինին ահվալը սըհհիյէսի կիւնտէն կիւնէ միւպէտտէլը աֆիյէթ օլմագտա օլուպ, զիեարէթէ կէլէն զէվաթը միւհթէրէմէյի մութթասըֆ, օլտուգլարը նէզաքէթը մինմանբէրվէրանէ իլէ հիւնի գապուլ իյլէմիշ, վէ զէվաթը միշար վէ միւմաիլէյհիւմ տախի՝ Քիլիսէնին, Կ-Բաթրիգլիկին վէ Ճէմաաթըմըզին պունճա սէնելիք պիր էմէքտարը սատրդ վէ զայուրընա թէմամի սըհհէթ վէ թուլ էօմր իլէ մուամմէր օլմասընը անսամիմ թէմէննի իյլէմիշլէր տիր։

*** Թրապիզօն Մէրխասասը Արհ. Ստեփան Եպիսկ. Աբիկեանընն, կէչէնլէրտէ տիւշար օլտուղը պիր խասթալըգտան թէմամիյլէ իեատէի սըհհէթ իթթիկի քէմալը մնմունիյէթլէ խապէր ալընմըշ տըր։

ՓՈՔՐԻԿ ՑԵՐԵԿՈՅԹ

Թատերական եւ երաժշտական, Անուրաց Յղուութեան Քերց վարժարանին սանուհեաց կողմանէ, աջակցութեամբ հին սանուհեաց, Փետր. 23 Շաբաթ, ժամը 1.30ին (ք.ե.), ի Բերա, Զեօմէ փողոց թիւ 12.

Հրաւիրեալ են Ցերեկոյթիս «Մարեմայ Որդեգիր» ընկերութեան բոլոր անդամները, Ա. Յղութեան Քերց վարժարանին հին և ներկայ սանուհիները, դարձեալ Հասարակութեան այն ամէն Օրիորդները որ կը բաղձան ընտանեկան ժամանցի մը հաճոյքները վայելել։

Հանդէսին միջոց դանձանակ մը պիտի բռնուի ի նպաստ բարեսիրական գործի մը։

ՊՕՂԱԶ ԻԶԻ

«Լէվանթ Հէրալտ»տա օգունմըշ տըր.

Պօղազ իչինտէ քեայի քէօյլէրտէն պազըսընն թէշքիլի սէպէպի՝ օրալարտա տայիմա մանասթիրլար թէէսսիսինտէն իպարէթ տիր։ Մէսէլա, Զըպուգլրտա, Բումլի-հիսարընտա, վագթըյլա օրալարտա պիրէր մնանասթը պուլընմասը հասէպիյլէ նուֆուս սաքին օլմուշ, վէ եավաշ եավաշ պիրէր քէօյ չէվրինի ալմըշ տըր։ Թարապիա,

ՀԵՎԵՌՈՅ ԺՎՎՑՕՎԿ

ՈՄԻՎ

№ 08

— Ես ինչպես ասացի, ինձ մոլորեցրեց ինչպես ասացի, ինչպես ասացի, ինչպես ասացի։

— Ինչպես ասացի, ինչպես ասացի։

— Ինչպես ասացի, ինչպես ասացի։

—

քիւմէթի Սէնիէ, Թիւրքիատան պուղտայ իսրաճաթընըն մէնի վէ խարիճատէն իտխալ օլունաճագ պուղտայրն կէօմրիւք բէամինտէն աֆվը հագգընտա 1907 սէնէսի Սեպտեմբինտէ իթթիխազ օլունան գաբարը կէչէնտէ լաղվ իթմիշ տիր։ 1890տան պէրի Թիւրքիայա 100,000տէն 600 պին հէքթօլիթը արասընտա պուղտայ իտխալ իտիլիր։ Պունտան պայգա Թիւրքիա՝ խարիճատէն մունթազամէն ուն տա իտխալ իտէր։ Միւթէսնա օլարագ եալընըզ պավը սէնէլէր քէրէք իսրաճ օլունուր։ Զավատար, արբա, եուլաֆ, մրսըր, մէրճիմէք կիպի հուպուպաթը սահրէտէն տախի պիր միգտար իսրաճ իտիլիր։ Վագթըյա պուղտայ իսրաճընըն մէնինի իճապ իթմիրէն սէպէպլէր պու քէրրէ զայիլ օլմըշ տըր։ Թիւրքիանըն պու սէնէքի մահսուլընըն էյի օլաճաղը թահամին իտիլմէքտէ տիր։ Բիացտա մալ չօղալմըշ, Արժանթինտէն պուղտայ իսրաճաթընա պայլանմասընըն պուբրաճա տա պիթթապի թէէսսիրի հիսս օլունմըշ տըր։

—Գալաթա քէօբրիւսիւնիւն միւճէտատէտն, միւքէմմէլ վէ մէթին պիր սուրէթտէ ինշասը հագգընտա, Պարիէ նէզարէթիյէ քէօբրիւնիւն ինշասընը տէրէօհտէ իտէն չիրքէթ պէյնինտէ իթթիլաֆ հուսուլէ կէլմիշ օլուպ, ինշաաթա պայլամագ իւզրէ, պէտէլը ինշաաթ հագգընտաքի միւթալէաթ՝ Մալիէ նէզարէթինտէն սօրուլմըշ տըր։

—Իսկէնտէրունտան իսրաճ օլունան միեան քէօքիւնիւն պէհէր օգգասընտան 1 բարա 3 բուպ բէամ ալընմասը քեաֆի վէ միւնասիպ օլաճաղը, վէ Իզմիր իլէ Հալէպ վէ սայր մահէլլէրտէն իսրաճ իտիլէնլէրտէն տախի պու միգտար բէամ ալընմասը լազըմ կէլէճէկի գարարլայշտիրըլմըշ տըր։

—Բէնչէնպին կիւնիւ Ֆրանսա, Իրան վէ Եունան սէֆիրլէրի՝ Խարիճիէ նազրէթ հազրէթլէրիյլէ միւլագաթի իթմիշլէր տիր։

—Պու կիւնլէրտէ Իսկէնտէրիէտէ քիւլիյէթլի բամուգ սաթըյա չըգարըլտըղընտան, չէհրի մէզքիւր պօրսասընտա բամուգ ֆիյաթը խայլի տիւշմիշ տիր։

—Էվվէլքի կիւն չէհրիմիզտէ ագշամա գատար ֆէվգէլատէ լաթիֆ պիր հավա իճրաի հիւքմ իթմիշ տիր։ Կիճէսի սաաթ իւչ բատտէլէրինտէ անսըզըն ղաեէթ չէտիտ պիր ֆուրթունա զուհուր իթմիշ վէ տէնիզտէ պուլունանլարը բէք զիեատէ թէլաշա տիւշիւրմիշ տիր։ Ֆուրթունա իլէ պէրապէր եաղմուր տա եաղմըշ տըր։ Համա օլսուն քի պու չիտտէթլի ֆուրթունա չօգ տէվամ իթմէմիշ, պիր սաաթ սօնրա քէսպը սիւքիւն իյլէմիշ տիր։ Տիւն տախի հավա սօն տէրէճէ լաթիֆ, ֆէվգէլատէ կիւզէլ իտի։ Պու կիւն եէնէ հավամըզ ֆէվգէլատէ լաթիֆ տիր։

—Էնգարէտէն եաղըլտըղընա կէօրէ, Փետրվարըն իպթիտասընտան պէրի մահէլլի մէզքիւրէ հէման հէր կիւն գար եաղմագտա տըր։ Կէչէն կիճէ տախի գար եաղմըշ, վէ իրթէսի կիւն էնգարէ չէհրի պէմպէհաղ պիր հալ քէսպ իթմիշ իսէ տէ, անը միւթէագըպ հավալար ըսընտըղը ճիհէթլէ, գարլար չաբուգ էրիմիշ տիր։

—Գոնիատա տախի կէչէն ագշամ ճիւվի գար եաղմըշ, ֆագաթ սօնրա էրիմիշ տիր։ Գոնիանըն գըրլարընտաքի գարլար տախի էրիմիշ տիր։

—Փետրվարըն 7նճի կիճէսի սապահա գարշը, Լիւլէ-Պուրկաս գասապասընտան ճէրբէեան իսէն տէրէ ֆէվգէլատէ ճօշմուշ, 56 խանէ տիւշարը խասար օլմուշ վէ պունլարատան 26սը քեամիլէն վէ 30ը գըսմէն եըգըլմըշ տըր։

—Ուզուն-քէօբրիւ իլէ Պապա-էսկի արասընտա սուլար եօլլարը պօղտուղընատան, կէչէն ճումա կիճէսի Տէրիսասատէթտէն Սէլանիյէ հարէքէթ իթմիշ օլան Սիւրաթ գաթարը 24 սաաթ կէճ չէհրի մէզքիւրէ վասրլ օլմուշ տըր։

—Հալէպտէ պիր հաֆթատան պէրի հավալար պօղուլմըշ, վէ միւթէմատիէն եաղմուր եաղտըղընտան, չէհիր՝ ատէթա պիր կէօր չէքլինի ալմըշ, վէ պու եիւղտէն էնֆլիւէնցա խասթալըղը իճրաի հիւքմ իթմէկէ պայլամըշ տըր։

—Էրզինճանըն պիր քէօյիւնտէն տիկէր քէօյիւնէ կիթմէքտէ օլան պիր չախա՝ եօլտա սօուղըն չիտտէթինտէն տօնմըշ տըր։

—Կէչէն ճումա կիւնիւ Էրզրումտա վէ Ցնվ. ըն 14իւնճիւ կիճէսի Քղիտէ պիրէր ատֆա զէլզէլէ հիսս օլունմըշ իսէ տէ, պիր կէօնա զարար օլմամըշ տըր։

ՍՕՊԱՃԸ ԱՆՏՈՆ ԱՂԱ

Տիւքքեանը՝ Բանկալթիտէ Գ. էֆ. Քիւրքճեանըն Օսմանիէ էճզահանէսի իթթիսալինտէ 59 Ն.ը մահէլլէտէ պուլունմաղէ, կէրէք բաղպէթլու միւշթէրիլէրինին վէ կէրէք սաիր իհթիեաճը օլանլարըն, իճապընտա մահէլլի մէզքիւրէ միւրաճաաթլարը իլան օլուեուր։

ՕՍՄԱՆԼԸ ՊԱՆԳԱՍԸ

ԻԼԱՆԼԱՐԸ

1890 սէնէսինին 100տէ 4 ֆայիզլի Օսմանլը Գոնսօլիտէ թահվիլաթընըն իչպու 1908 բուսի Ցունվար 31 վէ էֆբէնճի Փետրվար 13տէ քէշիտէ օլունան 36նճը գուրասընտա ամօրթի չըգան նումէրօլարը։

1901տէն	1950	102851տէն	102900
4451 »	4500	106951 »	107000
12901 »	12950	114451 »	114500
13401 »	13450	114551 »	114600
23801 »	23850	131951 »	132000
34651 »	34700	148751 »	148800
35801 »	35850	149201 »	149250
39851 »	39900	154951 »	155000
45751 »	45800	167401 »	167450
47851 »	47900	168101 »	168150
60751 »	60800	178751 »	178800
65601 »	65650	181501 »	181550
66801 »	66850	182651 »	182700
67351 »	67400	186301 »	186350
68251 »	68300	189351 »	189400
69501 »	69550	189401 »	189450
79451 »	79500	199451 »	199500
83001 »	83050	204451 »	204500
86751 »	86800	206851 »	206900
91251 »	91300	208201 »	208250
94201 »	94250	209501 »	209550
95501 »	95550	213001 »	213050
95651 »	95700	224201 »	224250

*** 100տէ 4 ֆայիզլի Օսմանլը գոնսօլիտասիօն թահվիլաթընըն 1902 մարտ 1]14տէ վատէսի խիթամ պուլան 24 նումէրօլը գուբօնլար իլէ 1893 փեար. 1]14տէ 6ընճը գուրա քէշիտէսինտէ իսապէթ իտէն ամօրթիման պէտէլի թահսիլ օլունմագ իւզրէ, կէլէճէք 29]13 մարտա գատար իրայէ օլունմատըղը թագտիրտէ հիւքմսիզ ատտ օլընճաճաղը թահվիլաթը մէզքիւրէ համիլէրինէ իլան օլունը։

Տէրիսաատէթ, 15 փեար. 1908

*** 1908 Փետր. 1]14տէ վատէսի հրլուլ իտէն 30 Ն.ը գուբօնընը, վէ չըգան Ցունվար 1]14 քէշիտէսինտէ ամօրթի օլան մէզքիւր իսթիգրաղ թահվիլաթընըն՝ Գալաթատա Օսմանլը պանգասը կիշէլէրինտէ թէէսիյէ օլունաճաղը՝ 100տէ 4 ֆայիզլի թէմպէքի Բրիօրիթէ թահվիլաթը Օսմանիյէսի համիլէրինէ իլան օլունուր։

Նումէրօլը պօրտրօլարըյլա պիրլիքտէ պուլունաճագ օլան գուբօնլար իլէ թահվիլաթա պէտէլ, իթասը թարիխինտէն 10 կիւն սօնրա Գալաթատա Օսմանլը պանգասը սանտըղընա թագտիմ իտիլտիկինտէ թէէսիյէ օլունմագ իւզրէ, համիլէրինէ պիր մագպուզ վէրիլէճէք տիր։

*** 100տէ 4 ֆայիզլի թէմպէքի թահվիլաթը միւմթազէի Օսմանլիսինին 1]14 Փեար. 1902 թարիխինտէ միւտտէթի խիթամ պուլան 18 Ն.ը գուբօնլարընտան Փեար. 31]13 Մարտ 1908 թարիխինէ էէկին պէրաի թէէսիյէ իպրաղ օլունմաեանլարը քէէնլէմմէքիւն հիւքմինտէ թութուլաճաղը՝ թահվիլաթը մէզքիւրէ համիլէրինէ իլան օլունուր։

* * *

ԵԻԻՉՏԷ 3 ՖԱՅԻԶԼԻ ԲՐԻՏԻ ՖՕՆՍԻԷ ԷՃԻԲՍԻԷՆԻՆ 1880 ՎԷ 1903 ԹԱՀՎԻԼԱԹԸ

ԱՄՕՐԹԻ ՔԷՇԻՏԷՍԻ 1 ՄԱՐՏ 1908

Օսմանլը պանգասընին Գալաթատաքի իտարէի մէրքէզիէսի վէ Իսթանպօլ վէ Պէյօղլու չիւպէլէրի՝ մատգուլ պիր բրիմ (250 ֆր.) պաչա պաչ թէէսիյէսի թէհլիքէլէրինէ գարշը թահվիլաթը մէզքիւրէյի թէէմին իթմէքտէ տիր։

Տէրիսաատէթ, 31 Ցունվ. 1908

ՕՍՄԱՆԼԸ ՊԱՆԳԱՍԸ

1907 Նոյեմբեր 30 պիլանչօսու

ՄԱԹԼՈՒՊԱԹ

	Օսմ. Լր.
Էսհամ—Սէրմայէտէն ախզ օլունմամըշ էսհամ	5,500,000
Սանտըղ	3,147,627 40
Իսկիլիզ, Ֆրանսըզ վէ Ալման տէվլէթ էսհամը	1,090,162 50
Ալընան տիկէր թահվիլաթ	2,398,486 17
Ճըզտանտա գամպիօլար	3,364,196 59
Խազինէի Հիւմայուն հիսապաթը ճարիէսի	2,317,370 04
Միւթթէլիֆ հիսապաթը ճարիէ	3,563,910 93
Էսհամ վէ էմթաա իւզէրինէ իգրաղ օլունան մէպալիղ	6,142,106 72
Էմլաք վէ էշեա	292,211 84
Միւթէնէվիա	201,091 43
	28,017,163 62

ՏԻԻԵՈԻՆԱԹ	Օսմ. Լր.
Սէրմաեէ	11,000,000
Թէտավիւլտէքի պանգնօթ	1,198,143
Էօսէնէճէք գամպիօ	2,012,783 03
Մուայէէն վատէլի տէբօզիթօ	1,510,209 55
Միւթթէլիֆ հիսապաթը ճարիէ	10,442,997 64
Էօսէնէճէք թէմէթթիւ	15,308 58
Իհթիեաթը նիզամիէ	1,040,820
Միւթէնէվիա	796,901 82
	28,017,163 62

Ասլընա մուքաբզ օլսուղը թասդիգ օլունուր
Միւտիրի ումումի Ժ. ՏՐՖԷՍ
Միւտիր Ա. ԲԱՆՃԻՐԻ
Մուհասէպէ միւտիրի Օ. ՊՐԱՆՏ

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

	Ղր.	Բր.
Թէվֆիտ խրիմիշ էսհ. ուս.	104	38
Բուսմէլի չըմէնտրֆէրի Ֆր.	178	—
Օսմ. Սիկրթ. չիրքէթի Լ. Օ.	4	12—
Տէրիս. Թրամվայ գուբ.	8	70
» » Թահվ Ֆր.	472	
Բէժի	19	22
Տէրիսաատէթ Բրիթըմ	433	
Տէրգօղ	317	
Անատօլը չըմէնտրֆէրի գուբ.	15	90
» » Թահ.	531	

ԱԳՇԷԼԷՐԻՆ ՖԻԵԱԹԸ

Օսմ. լիրասը 100 ղր.-ան	Ղր.	Բր.
Պէեազ մէճիտիյէ ֆարգը	107	38
Մէթալիք	101	
Բօլ	91	20
Ֆրանսըզ ալթունը	87	14
Իսկիլիզ լիրասը	109	38
Դրբմից	50	
Բուուպլի քեաղրա	8	69

Սահիպը իսթիեազ վէ մեսուլը ղազէթա
ՑՈՎՀԱՆՆԷՍ ԹՕԼԱՑԵԱՆ

ԻՏԱՐԷԽԱՆԷ
Պէյօղլուեսա, Թագսիմ ճաssեսսիճեսի Ն. 55

ֆիրարա պայլատրմ. օնլար տա արգամտան գօշմագտա իտիլէր։ Պէնի թէագիպ իտէն իբիեարը հէրիֆ, գօրգունճ չէհրէլի, սայքի պուրունըզ պիր գարը իլէ պիրլիքտէ պէնի թուրմաեա ուղղաշմագտա իտի։ Դարբյը՝ Դամարտ թէսմիյէ իտիեօրլար իտի։

«Զանն իտէրսինիզ քի օ գարընընը պանա պիր տիւշմէնլիկի վար իտի։

«Եագընտա տուրմուշ օլան պիր արապաճընտան թէչվիզ օլունարագ, արապանա աթըլաճաղըմ վէ քէնտիմի գուրթուլմըշ ֆարզ իթտիկիմ սըրասա, ալչագ գարը գօլուտան, պէլիմսէն թուրթուպ պէնի տիշարը չէքտի, վէ քէնտիլէրինտէն օլտուղըմը բօլիս մէմուրլարը էօնիւնտէ պէեան իթտիկինտէն, պէնի տէ պիրլիքտէ կէօթիւրտիւլէր։

Մարի-Լուիզ, հընչգբրատամասընտան սէսլ պօղուլմագ տէրէճէսինէ կէլտիկի, ֆագաթ պու տէֆա կէօզլէրինտէն եաշ ագմատըղը հալտէ, տուրտու։ Մ. տը Լանգրէյ, ալմըշ օլտուղը մալիւմաթտան՝ զաթէն պու գըզըն եանլըշըղա գուրպան օլտուղընը անլամըշ օլտուղընտան, մէղպուրէնին իֆատէլէրինտէն միւթէսսիր օլմագտա իտի։

Մ. տը Լանգրէյ,— Տէվամ իտինիզ. սօնո՞ւ... տէտի։

— Օնտան սօնրա նէ օլտուղընը պիլմէլիսինիզ, մօսիէօ... գօմիսէրլիքտէ պանա ասլա ինանմատըլար, վէ գարանլըգ վէ տէրունինտէ նէֆէս ալընամաեան ապապայա գօյտուլար... Պէնի թէվգբֆիանէյէ կէօթիւրտիւքլէրինի հիսս իթտիմ... լաքին օ արապա իչինտէ կէչէն սաաթլար բէք տէհշէթլի տիր...

«Դամարտ կիւլիւեօրտը, վէ պանա էօյլէ չէյլէր սէօյլէեօրտը քի, պիր չէյ անլաեամաեօրտմ։

«Թէվգբֆիանէտէ իւզէրիմի եօգլատըլար, վէ զալիպա Պօն Մարck մարգալը զաեէթ պահալը տանթէլա վէ պիր մէնտիլ պուլտուլար։

Ավօգաթ, — Աճայիպ, զալիպա նէ տիմէք...

— Մօսիէօ, պէն պիր չէյ անլաեամատրմ... Պէնի խթինթագ իթտիքլէրինտէ, իսմիմի, ատրէսիմի վէ սէնաաթըմը տօղրու սուրէթտէ սէօյլէտիմ։ Ֆագաթ պէօյիւք պիր մաղազատան խըրսըզլըգ իթմիշ օլտուղըմը, վէ պէնի Սէ-Լազար հապսխանէսինէ կէօնտէրէճէքլէրինի սէօյլէտիքլէրինտէ, նէ օլտուղըմը պիլմէմիմ. պիւսպիւթիւն չաշգընա սէօնտիմ։

«Պուրատա պէնի մահպուսլար արապասընտան, եարը պայրըմը հալտէ չըգարտըլար, վէ ագլըմ պաշըմտա օլմաեարագ, հապսխանէնին խասթախանէսինէ կէօթիւրտիւլէր։

«Ֆագաթ պազը խայրխահանէ սէօղլէր տէ իշիթտիմ... Խասթախանէ թապիպինէ ըէֆագաթ իտէն կէնճ տախիլի թապիպլէրտէն պիրի, եավաշ սէալէ,

«— Մ. տը Լանգրէյի ավօգաթ մագամընաա իսթէյին, օ սիզի պուրատան չաբուգ չըգարը, տէտի, վէ պէն տէ սիզի իսթէտիմ, մօսիէօ։

— Բէք էյի իթմիշսինիզ. պու կիւնտէն իթիպարէն սիզին իշինիզէ պագարըմ։ Նասըլ քի սէօյլէտիմ, սիզի արապասընա ալըպ գուրթարմագ իսթէմիշ օլան նամուսը արապաճը, քէնտիսինին միւշթէրիսի օլտուղըմ ճիհէթլէ, պանա կէլէրէք սիզի թավսիէ իթտի։ Արապաճը՝ արապասընտա տուշիւրմիշ օլտուղընըզ պիր քիւշիւք չանթայը պուլմուշ, վէ պունուն իչինտէն չըգան պիր մէքթուպատան՝ խանինիզի վէ ատրէսինիզի անլամըշ։ Բէնտիսի՝ պէօյիւք վալիտէնիզի հիմայէ իսթեօր վէ գօմշու պիր գատրն տախի պէօյիւք վալիտէնիզի գայըրբեօր։

«Իչթէ օ արապաճը հէր չէյտէն էվվէլ պունլարը սիզէ սէօյլէմէքլիկիմի բէճաիթտի։

— Թէշէքքիւր իտէրիմ մօսիէօ... ֆագաթ կէօրիւեօրսունուզ եա, պուրատա գալըրսամ, էօյլէճէյիմ։

Պու արա կէնճ գըզըն իքի գօյու կէօզլէրի եաշարտը, վէ կէօքսիւ տախի, հընչգբրատամասընտան չիտտէթլէ չարբմագտա իտի։

Պիչարէ գըզճըղազ, իքի նազիք գօլլարընը պիրպիրինէ գավուշտուրարագ,

— Բէճա իտէրիմ, պէնի պուրատան դուրթարըն... գօրգուեօրում.., պէնի պէրապէրինիզճէ կէօթիւրիւն, մօսիէօ, տէտի։

(Տէվամի)